

literatura
XAVIER ALIAGA

A finals del 2019, La Garúa Libros llançava, dins de la col·lecció "Tanit Poesia", dos poemaris de perfils ben diferents. D'una banda, 'Ira', de Jordi Solà Coll, una col·lecció de versos irats i compromesos. D'una altra, la col·laboració entre el poeta Josep-Ramon Bach i el dissenyador Joan Aregall en 'La pell imaginada', una aliança estètica entre poesia i disseny de moda.

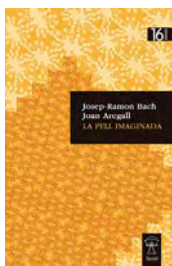
Versos ètics, versos estètics

IRA

JORDI SOLÀ COLL

La Garúa Libros, Santa Coloma, 2019
Poesia, 68 pàgines

La pell imaginada

JOSEP-RAMON BACH I JOAN AREGALL

La Garúa Libros
Santa Coloma, 2019
Poesia i disseny, 53 pàgines

Hi ha col·leccions literàries amb una línia editorial tan coherent, tan identificable pel que fa als autors i les propostes, tan previsiblement confortable, que gairebé no deixa espai per a la sorpresa. No és el cas de "Tanit", la col·lecció de poesia en català de La Garúa, capaç de llançar successivament (números 12 i 13 del catàleg) l'apamat i transcendent operatiu filosòfic i poètic d'Antoni Clapés de *Finestra sobre el buit* i el corrosiu i desfermat *Pollo*, de Jordi Valls [*vegeu número 1843 d'EL TEMPS*].

Aquest saludable conreu de la diversitat manté vives i enfortides les constants en els números 15 i 16 de la col·lecció, dos volums de pelatge i intencions gairebé en els antípodes. El primer correspon al segon poemari de Jordi Solà Coll (Barcelona, 1963), periodista i fotògraf de vocació poètica tardana —almenys des d'un punt de vista editorial—, que manifesta a través dels poemes i d'un títol ben explícit, *Ira*, el seu neguit, la commoció de "l'ésser que vaga en el no-res sota l'ull / atent d'un déu irat / que ens manipula / en el pitjor dels mons possibles".

El de Solà Coll és un discurs poètic certament irat, expressiu, ric en imatges colpidores i molt directes ("encara tèbia la terra esventrada") o cuinades conscienci-

osament: "(...) la distància que congria la boca / del canó de l'arma amb l'artèria / que reté tot el dolor / —ben arraulit—, / a l'espera de l'impacte".

Ira és un llibre de formulació concreta, de vegades esquemàtica ("Mira fixament els ulls de l'enemic / els assassins en massa / tenen en comú un nom / indifferència), que esbudella un món enervant i violent. En ocasions, amb un cert crípticisme vehiculat per l'enigmàtica figura del "Tàrtar". De vegades, de manera molt més directa, com ara quan escriu dels "cadàvers a la mar d'Homer" contemplats "confortablement instal·lat a l'edèn del teu sofà", poema que acaba amb un intel·ligent joc sobre el comandament de la televisió i el neguit de la distància. En el seu repàs, el poeta ens parla de l'opulència reciclable, de "l'home derruït" que lluita i es revolta, d'àtoms, botxins i mines amenaçadores. De dolor i conflictes bèl·lics opacs, no identificables. Un destí esgarrifós que ens acaça des del bressol: "L'obsolescència programada / s'estipula abans de néixer / ja plora el nadó / en sentir sobre l'artèria / l'esmolada fulla de la dalla". Una idea que repeteix posteriorment en un primer vers lapidari: "Fas olor de sudari només néixer".

Aquest itinerari condueix a un penúltim bloc encapçalat per una cita de

teatre

Francesc Foguet escriu de 'Només la fi del món', de Jean-Luc Lagarce, dirigida per Oriol Broggi

televisió

Toni de la Torre ens acostarà a la sèrie sobre Trump creada per Larry David per a HBO

literatura

Esteve Plantada entrevista Jordi Nopca, l'autor de 'La teva ombra', premi Proa

Primo Levi ("Si comprendre és impossible, conèixer és necessari") que conté tal vegada la filosofia de la proposta. Tancada amb "Èxode", una mena d'èpilog clarificador. Versos ètics que arrapen, interpel·len.

Amb *La pell imaginada*, Josep-Ramon Bach (Sabadell, 1946), poeta (entre més) de llarg recorregut, abordava un projecte completament diferent. Va escriure el llibre amb la intenció de compartir edició amb dibuixos de vestits femenins del modista Joan Aregall, una associació entre poètica i disseny, amb la dona com a objecte de la doble mirada, per generar "una lírica rica en matisos d'una naturalesa essencial i creativa". O com resumeix la poeta Marta Pérez Sierra en el pròleg, un llibre "per parlar de la feminitat, de la dona i de la capacitat creadora".

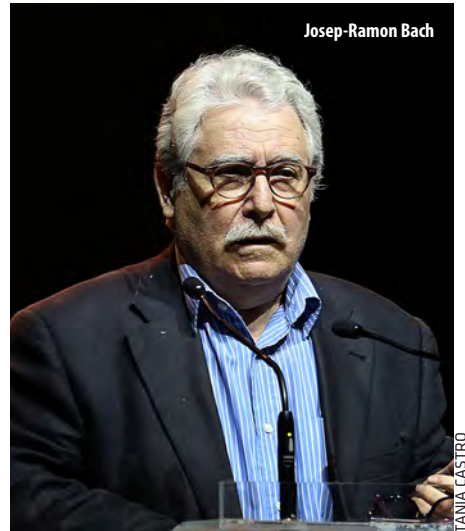
Diu Bach en les notes finals que l'objectiu era esquivar els tòpics. L'estructura del llibre, certament, no és convencional, els dibuixos no estan fets per il·lustrar els poemes, són autònoms, una mena d'antologia del treball com a dissenyador d'Aregall. I tampoc no sembla que inspiren els versos de Josep-Ramon Bach; més aviat actuen com a complement d'una proposta amb una intencionalitat estètica, plantejada com un diàleg entre dues activitats creatives, una de les quals carrega amb l'estigma de la frivolitat. El poeta és conscient d'això, en parla en un dels poemes ("El pedestal de la moda / fet de paper cuixé i de miralls / abdica del nu perfecte"), però fa surar una proposta que, en unes altres mans menys dotades, estaria abocada al naufragi.

En realitat, aquell diàleg és l'excusa per parlar de seducció, de mirades, del desig, de la creació, d'un ànim d'insurgència ("La llum de les papallones / sobre el deler / d'una obra insurgent"), de mots rebels i de la revolta de les paraules. Un poemari menor, en el conjunt de l'obra del poeta, resolt amb solvència i esquivant (quasi tots) els possibles paranyes d'amanerament i esteticisme vacu.

@xavialiaga

Jordi Solà

Josep-Ramon Bach

TANIA CASTRO

OBRA COMPLETA VI
Nova edició, revisada

Vicent Andrés Estellés

Cant temporal
Padres de foc
Progrés de la llum
Vida secreta
Punt de la Mota
Et porta un record, avui que et castes
Divina comèdia

Elegia
L'amant
Escrips del castell
Molí de l'eny
Estams de la pobl
Els forns del poema
De quan Joan Forner i l'Estellés

Escolli d'Oviedo

34

OBRA COMPLETA
Vicent Andrés Estellés. Volum VI
Edició i revisió a cura de Jordi Oviedo i Vicent Salvador

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook** i **Twitter**
Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.cat